

Domnului dr. Dan Halchin,
Chestor de poliție penitenciară,
Director general,
Administrația Națională a Penitenciarelor

RECOMANDAREA

nr. 12 din 10 ianuarie 2024

referitoare la respectarea art. 22 și art. 34 din Constituția României privind dreptul la viață și integritate fizică și psihică, respectiv dreptul la ocrotirea sănătății

Ca urmare a unor petiții transmise instituției Avocatul Poporului de două persoane private de libertate, aflate în Penitenciarul Craiova (petiție nr. 18503/2023, formulată de domnul _____, t, născut la data de _____, fiul lui _____, respectiv în Penitenciarul Giurgiu (_____, fiul lui _____, născut la data de _____) prin care erau exprimate nemulțumiri față de modul în care unitățile penitenciare mai sus menționate asigură asistența medicală a deținuților, instituția Avocatul Poporului a solicitat informații Administrației Naționale a Penitenciarelor.

În urma demersurilor întreprinse, autoritatea mai sus menționată ne-a transmis următoarele informații principale:

Referitor la situația Penitenciarului Craiova

În cadrul Secției Exterioare _____ a Penitenciarului Craiova (n.n. unde a fost cazat petentul), *nu există cabinet medical*, persoanele private de libertate beneficiind de servicii medicale la cabinetul medical din cadrul Infirmeriei Penitenciarului Craiova (o singură dată pe săptămână pentru situațiile programabile, și ori de câte ori este nevoie, în orice zi a săptămânii, dacă situația nu suportă amânare).

În acest context, se menționează că, ori de câte ori deținuții din această secție de deținere solicită să fie prezentați la cabinetul medical, personalul informează de îndată cabinetul medical, aceștia fiind aduși pentru consult medical în cel mai scurt timp, în cursul aceleiași zile. *Dacă din relatările agenților supraveghetori*, reiese că modificările stării de sănătate nu pot fi temporizate până la prezentarea la cabinetul medical, se solicită serviciul de ambulanță prin 112.

Referitor la situația Penitenciarului Giurgiu

Medicul generalist al unității s-a aflat în concediu de odihnă în perioada 17.10.-10.11.2023, iar din data de 13.11.2023 acesta și-a încetat raporturile de serviciu prin pensionare.

Începând, cu data de 01.11.2023, asistența medicală în unitatea penitenciară Giurgiu este asigurată de către un nou medic generalist, prin încheierea unui contract de prestări servicii cu spitalul coordonator Penitenciarul-Spital București-Rahova, acesta asigurând asistența medicală la un număr de aproximativ 1400 de persoane private de libertate.

Planificarea programului de asistență medicală primară a secțiilor se face la sfârșit de lună, fiind aprobată de către conducerea unității și distribuită la nivelul secțiilor pentru a fi afișată. Această planificare, o zi/ lună/ secție, se referă la consultațiile programabile, programul administrativ și audiențele persoanelor private de libertate.

Asistența medicală zilnică se acordă tuturor persoanelor private de libertate, indiferent de secția unde sunt cazați, care solicită prezentare la cabinetul medical pentru situații medicale acute, subacute sau cronice acutizate. Urgențele medicale sunt prioritare, fiind gestionate de către personalul serviciului medical în orice moment.

Având în vedere cele de mai sus, constatăm următoarele:

Chiar dacă din cuprinsul informațiilor care ne-au fost comunicate de Administrația Națională a Penitenciarelor rezultă că asistența medicală a deținuților în Penitenciarul Craiova, respectiv în Penitenciarul Giurgiu este asigurată ori de câte ori este nevoie, apreciem că numărul de medici existent la nivelul unităților penitenciare anterior menționate nu este suficient, neputând acoperi, fizic, cerințele.

De altfel, acest punct de vedere este susținut implicit și de portalul Administrației Naționale a Penitenciarelor, potrivit căruia, un singur candidat a promovat concursul organizat în vederea ocupării unui număr de patru posturi de medic (medicină generală/medicină de familie) la nivelul Penitenciarului Craiova. Prin urmare la nivelul Penitenciarului Craiova ar fi nevoie de cel puțin încă trei medici.

În plus, împrejurarea că la nivelul Secției Exterioare din Penitenciarul Craiova nu există cabinet medical, face dificilă monitorizarea deținuților care au afecțiuni cronice (spre exemplu, diabet sau hipertensiune arterială), potrivit indicațiilor medicale.

În ceea ce privește Penitenciarul Giurgiu, apreciem că, perioada dintre concediul de odihnă a medicului generalist (și ulterior retragerea acestuia din activitate, prin pensionare) și data de la care și-a început activitatea noul medic, a creat dificultăți în ceea ce privește asigurarea asistenței medicale în penitenciar. În plus, proporția de un medic la aproximativ 1400 de deținuți, o apreciem ca fiind total inacceptabilă, cu atât mai mult cu cât persoanele private de libertate nu pot opta (spre deosebire de persoanele aflate în libertate) să fie consultate de un alt medic în cazul în care programările la un anumit cabinet medical sunt epuizate pentru luna respectivă.

În acest context, opinăm că între asistența medicală acordată în penitenciar și asistența medicală acordată persoanelor aflate în stare de libertate, nu poate fi pus semnul egalității, având în vedere faptul că, persoanele aflate în prima categorie sunt supuse unor reguli stricte generate de situația în care se află. Prin urmare, în vederea asigurării unui act medical de calitate, considerăm că, se impune, pe lângă ocuparea posturilor de medici vacante (existente deja în schema de personal a penitenciarelor) și înființarea unor noi posturi de medici/asistenți medicali, dar și a unor cabinete medicale suplimentare, la nivelul penitenciarelor.

În legătură cu acest subiect, constatăm că, deși la nivelul Administrației Naționale a Penitenciarelor se organizează în mod frecvent concursuri pentru ocuparea posturilor vacanțe de medici, numărul de candidați înscriși și care ulterior promovează probele susținute este extrem de redus.

În acest sens, considerăm că, una din cauzele care ar putea sta la baza prezenței reduse la concursurile organizate de Administrația Națională a Penitenciarelor pentru ocuparea posturilor vacante de medici (spre exemplu, la concursul organizat de Administrația Națională a Penitenciarelor în luna septembrie 2023 pentru ocuparea a 17 posturi de medici, s-au înscris doar trei candidați, unul fiind respins încă de la selecția dosarelor), ar putea fi reprezentată atât de condițiile restrictive care trebuie îndeplinite de persoanele care doresc să se înscrie la concursurile organizate de Administrația Națională a Penitenciarelor, cât și de gradul de complexitate al probelor pe care aceștia trebuie să le susțină.

Este evident faptul că nu oricine poate ocupa un post de medic sau asistent medical în cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor, verificarea candidaților fiind necesar a se desfășura în mod riguros și profesionist.

Însă, având în vedere faptul că, lipsa cadrelor medicale în penitenciarele din România nu este o problemă apărută recent, apreciem că se impune identificarea urgentă a cauzelor care au generat această problemă și analizarea posibilității de redactare a unor noi proceduri de concurs, menite să contribuie la înscrierea unui număr cât mai mare de candidați la concursurile organizate de Administrația Națională a Penitenciarelor și implicit la promovarea acestora.

În acest context,

prin prisma dispozițiilor:

- art. 22 alin. (2) din Constituția României privind dreptul la viață și integritate fizică și psihică, potrivit căruia, dreptul la viață, precum și dreptul la integritate fizică și psihică ale persoanei sunt garantate;

- art. 34 din Constituția României, privind dreptul la ocrotirea sănătății;

- art. 2 alin. (1) din Hotărârea 756/2016 pentru organizarea, funcționarea și atribuțiile Administrației Naționale a Penitenciarelor și pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, potrivit căruia, Activitatea Administrației Naționale a Penitenciarelor se desfășoară în conformitate cu prevederile Constituției României, republicată, Declarației Universale a Drepturilor Omului, Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a protocoalelor adiționale, cu recomandările Consiliului Europei cu privire la tratamentul deținuților, cu dispozițiile Legii nr. 293/2004 privind Statutul funcționarilor publici cu statut special din Administrația Națională a Penitenciarelor, republicată, cu modificările ulterioare, Legii nr. 51/1991 privind securitatea națională a României, republicată, cu completările ulterioare, Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare;

în vederea realizării scopului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice,

Avocatul Poporului emite următoarea:

RECOMANDARE

1. Administrația Națională a Penitenciarelor va stabili cauzele care au condus la neocuparea până în prezent a tuturor posturilor de medici și asistenți medicali, existente în schema de personal a fiecărei unități penitenciare din subordine și va identifica soluții rapide de remediere a acestei situații.

2. În vederea asigurării eficiente a asistenței medicale în penitenciar, **Administrația Națională a Penitenciarelor** va întreprinde demersuri pentru înființarea unor noi posturi de medici și asistenți medicali la nivelul unităților penitenciare din România, în funcție de capacitatea de cazare și profilul fiecărui penitenciar în parte. În acest sens **Administrația Națională a Penitenciarelor** va analiza posibilitatea de întocmire a unor noi proceduri de selecție și examinare a persoanelor care doresc să se înscrie la concursurile organizate în sistemul penitenciar din România pentru ocuparea posturilor vacante de medici sau asistenți medicali, proceduri menite să contribuie la sporirea numărului candidaților și implicit la promovarea probelor susținute;

3. **Administrația Națională a Penitenciarelor** va comunica instituției **Avocatul Poporului** dacă își însușește prezenta Recomandare și modul în care aceasta a fost pusă în aplicare.

Avocatul Poporului,

Renate Weber